

АКТУАЛІЗАЦІЯ САМОСТІЙНОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ З ОВОЛОДІННЯ ІНОЗЕМНОЮ МОВОЮ

За останні роки в практиці викладання іноземних мов відбулися кардинальні зрушення, в основі яких лежить зміна філософії викладання: навчання іноземної мови отримало прагматичну спрямованість. Якщо раніше перед викладачем стояло завдання навчити студентів іноземної мови, то зараз мета викладання – підготувати студентів для навчання на нерідній для них мові. Методика викладання іноземних мов також збагатилася безліччю ефективних технологій навчання, новими способами презентації навчального матеріалу. Завдання викладача іноземної мови – вибрати з безлічі відомих науці методичних прийомів ті, які дозволять досягти поставлених навчальних цілей і отримати оптимальний результат при роботі з даним контингентом учнів в конкретній академічній ситуації.

Сучасна мовна освіта наполегливо вимагає використання активних методів навчання. Необхідність задовольнити подібний запит ставить завдання інтенсивного пошуку нових напрямків і можливостей навчання іноземним мовам. Деякі завдання такого навчання, на наш погляд, може вирішити технологія портфоліо. Дана технологія зараз активно використовується в навчанні найрізноманітніших дисциплін, але при навчанні української мови як іноземної, не дивлячись на певну популярність, її впровадження тільки починається. У зв'язку з цим актуальним для нашого дослідження представляється можливість втілення в реальну практику навчання української мови як іноземної використання мовного портфоліо в якості навчальної технології. Особливістю концепції, про яку йде мова, є особистісний творчий підхід до навчання, коли формування комунікативної компетенції тісно пов'язане з навчанням ефективному спілкуванню в реальній ситуації, що відрізняється великим ступенем значущості для конкретного учня.

Особливе педагогічне значення технології мовного портфоліо як навчального засобу полягає в тому, що воно спрямоване на актуалізацію

самостійної навчальної діяльності з оволодіння українською мовою як іноземною. В даному випадку створюються оптимальні умови для формування навчальної компетенції учня в області вивчення мови і розвитку його продуктивної навчальної діяльності. В силу цього формуються відповідні навчальні стратегії та вміння, необхідні для ефективної самостійної роботи при вивченні української мови як іноземної. Крім того, технологія «мовне портфоліо» забезпечує здатність і готовність учня до самостійного вивчення мови протягом усього життя і створює умови для безперервної самостійної мовної освіти.

Ми вважаємо, що реалізацією методу портфоліо може стати робочий зошит з української мови як іноземної. Робочий зошит – це мовне портфоліо, засіб навчання і контролю, що гарантує здійснення результативної навчальної діяльності студента.

Викладач і студент разом структурують навчальний матеріал портфоліо в ході навчання української мови як іноземної. Як виявилось, кращий результат дає саме спільна творчість. Досвід показує, що лише деякі студенти здатні створити свою концепцію структурування матеріалу. Очевидно, що спочатку викладач повинен допомогти студенту виділити структурні блоки, а також продемонструвати можливості портфоліо, поступово привчаючи студента до активної і творчої роботи зі створення власного аналога підручника, яким є мовне портфоліо. Мета укладачів робочого зошита – організувати повторення, закріплення і контроль вивченого студентом матеріалу. Завдання студента – письмово виконувати завдання в робочому зошиті.

Велика кількість завдань по кожній темі, наданих в робочому зошиті, дозволить реалізувати принцип індивідуального підходу до кожного студента в процесі самостійної позааудиторної роботи. Кожному студенту може бути надана можливість працювати за індивідуальною траєкторією.

На самому початку навчання викладач дає установку на ведення мовного портфоліо, ця робота проходить через весь курс і є свідченням результативності

навчання, одночасно виступаючи засобом контролю на всіх етапах навчального процесу.

Ведення мовного портфоліо підвищує мотивацію учнів, їх відповідальність за результати навчального процесу, сприяє розвитку свідомого ставлення студентів до процесу навчання і його результатами. Мовне портфоліо дозволяє конкретизувати цілі навчання української мови як іноземної і, отже, краще організувати навчальний процес, вчить аналізувати навчальний процес спільно з учнями, виходячи з самооцінки учнів, їх потреб і мотивацій, коригувати зміст навчання, знаходити індивідуальний підхід. Перспектива цього документа зовсім очевидна [1].

Мовне портфоліо виконує наступні функції:

- освітню – дозволяє студенту стати активним учасником освітнього процесу, а саме, підвищує його мотивацію до вивчення української мови як іноземної, вчить організовувати свою самостійну роботу, визначати раціональні способи вдосконалення своїх умінь;
- соціальну – демонструє здібності та досягнення його власника в сфері української мови як іноземної, будучи додатком до атестатів або дипломів, надаючи додаткову, більш детальну інформацію;
- педагогічну – допомагає студентам розвивати свої розумові здібності та навички самооцінки і самопізнання, тим самим, сприяє розвитку їх автономності у вивченні іноземної мови протягом всього життя.

Таким чином, робочий зошит, який створюється з метою використання його в подальшій діяльності як мовного портфоліо, дає можливість викладачеві простежити етапи розвитку вторинної мовної особистості учня, а учню задіяти механізм рефлексії і оцінити свої досягнення в оволодінні мовою.

Список використаних джерел:

1. Ковальська Н. А. Особистісно-орієнтований підхід в організації самостійної роботи студентів [Електронний ресурс] / Н. А. Ковальська // Забезпечення якості вищої освіти: проблеми та перспективи розвитку. Матеріали науково-методичної конференції. – Одеса: ОНЕУ, 2017. – С. 252-253. – Режим доступу: <http://dspace.oneu.edu.ua/jspui/handle/123456789/6932>.

